לפני **כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא**

בעניין: **המאשימה** **מדינת ישראל**
ע"י ב"כ גב' שיר מלמד, מתמחה

נגד

הנאשם **מוסטפא השלמון**
ע"י ב"כ עוה"ד מאהר חנא

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת תקיפה ממניע גזעני שבוצעה ביום 20.10.22. באותו מועד, סמוך לשעה 13:30, שהה הנאשם יחד עם חבריו ברחוב אל חלדיה סמוך ל"מדרגות הנגר" בעיר העתיקה של ירושלים. הנאשם ישב על המדרגות כשהוא בשיכול רגליים. כשהבחין הנאשם בי', יליד 2005, יהודי לבוש כחרדי ותפילין מונחים על ראשו וזרועו יורד לכיוונו במדרגות, גמלה בליבו של הנאשם החלטה לפגוע בי' בשל היותו יהודי. הנאשם עמד על המדרגות באופן שמנע את המעבר, ומשביקש המתלונן לדלג מעל רגליו של הנאשם, הרים הנאשם את רגלו במכוון, והכשיל באמצעותה את המתלונן. כתוצאה מכך נפל המתלונן על פניו, השתטח על הרצפה, ונגרמה לו חבלה במפרק ידו השמאלית.

2. הצדדים הציגו הסדר דיוני שבמסגרתו כתב האישום תוקן, הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. לא נערך הסדר לעניין העונש, אך הוסכם כי במסגרת פרשת העונש יוצג סרטון המתעד את האירוע.

3. תסקיר שירות המבחן מיום 29.4.26 מלמד כי הנאשם כבן 22, רווק, גר עם הוריו ועם אחיו הצעירים. לדבריו, הוא בוגר 12 שנות לימוד ובעל תעודת בגרות ירדנית ועובד מזה כשלוש שנים כנהג משאית בעסק הובלות של אביו. הנאשם תיאר את משפחת המוצא כנורמטיבית וכי הוא עצמו מנהל אורח חיים יציב ותקין, שלל מעורבות באלימות בעבר ושלל עמדות כלשהן ביחס לסכסוך הערבי-ישראלי.

אין לנאשם הרשעות קודמות. הוא התקשה לבחון באופן ביקורתי את התנהגותו בעבירה, ייחס את נפילת המתלונן למקריות והשליך אחריות על גורמים חיצוניים. הנאשם הביע חרטה מסוימת על האירוע, אך לא גילה כל אמפתיה לנפגע, תיאר כי מדובר במעשה החריג למהלך חייו אשר אינו משקף את התנהלותו, דפוסיו, אמונותיו או איזה אידיאולוגיה שבה מחזיק. הנאשם טען כי פעל בתום לב וללא כוונה לפגוע, ולדבריו התנצל מיד כשנודע לו על הפגיעה.

הנאשם הציג עצמו כמי שמתנהל באופן מווסת במצבי דחק ולא נוטה לתוקפנות, ושלל מניע גזעני למעשיו. הוא התקשה לשוחח בפתיחות על מניעיו ורגשותיו הקשורים לאירוע, והגיב באופן שטחי ולקוני. הנאשם שלל נכונות או נזקקות לטיפול כלשהו.

שירות המבחן העריך קיומו של סיכון ברמה בינונית להישנות עבירות אלימות.

שירות המבחן המליץ לגזור על הנאשם ענישה המציבה גבול ברור, בדמות מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות, כדי להמחיש את חומרת מעשיו ולשמש כגורם הרתעתי. בנוסף, הומלץ לגזור עליו ענישה מותנית, צופת פני עתיד.

4. נפגע העבירה הגיש הצהרת נפגע במסגרתה תיאר כי בעקבות מעשיו של הנאשם הוא נפל והשתטח על הרצפה, נחבל בברכו וסבל מכאבים במשך חודשים. לדבריו, בעקבות הפגיעה הפיזית נאלץ לוותר על עבודות פיזיות. הוא תיאר כי בכל פעם שהוא עובר במקום האירוע, המצוי בדרך ממקום לימודיו לביתו שהוא משתמש בה בקביעות, הוא חווה תחושות לחץ ופחד, בפרט כשהוא יודע שהנאשם הוא תושב השכונה.

5. ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין ארבעה ל-18 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי, וביקשה לגזור על הנאשם עונש של 8 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי ופיצוי. המאשימה הדגישה בטיעוניה את הערכים המוגנים באמצעות עבירות האלימות, את המניע הגזעני שעמד בבסיס ההחלטה של הנאשם לבצע את העבירה, את הנזקים הפוטנציאליים ואת אלה שנגרמו כתוצאה מביצוע העבירה ואת הקושי של הנאשם לקבל אחריות על מעשיו. המאשימה תמכה טיעוניה בפסיקה והגישה את סרטון הוידאו המתעד את מעשה העבירה.

6. ב"כ הנאשם, אשר תמך אף הוא עמדתו בפסיקה, ביקש לקבוע מתחם עונש הולם שבין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ל-12 חודשי מאסר בפועל וביקש לגזור על הנאשם עונש המצוי בתחתית מתחם העונש ההולם. ב"כ הנאשם טען לאכיפה בררנית. לטענתו, הגם שעבירות אלימות ממניע גזעני הן שכיחות מאד כלפי נפגעים מוסלמים ונוצרים,

המאשימה נוהגת לאכוף עבירות אלה רק כאשר הנפגעים הם יהודים. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי מדובר בתקיפה שאינה חמורה, שכללה הרמת רגל בלבד, הדגיש כי מדובר בצעיר ללא עבר פלילי ובעל שאיפות נורמטיביות וטען וכי חרף האמור בתסקיר שירות המבחן, הנאשם מקבל אחריות על מעשיו ומצטער עליהם.

7. הנאשם בדברו האחרון אמר שהוא מצטער על מעשיו, כי הם לא בוצעו על רקע גזעני וכי האירוע פגע בו מאד.

<u>מתחם העונש ההולם</u>

8. הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה הם שלמות הגוף ותחושת הביטחון האישי של אדם במרחב הציבורי. עבירות המבוצעות מתוך מניע גזעני פוגעות גם בכבוד האדם, בשוויון וחותרות תחת היסודות הדמוקרטיים המהווים את הבסיס לכינונה של מדינת ישראל.

9. לא הובאו ראיות לכל שהנאשם ארב במדרגות לקורבן יהודי שבו ביקש לפגוע מתוך מניע גזעני. נראה כי הוא ניצל הזדמנות לאלימות שנקרתה בדרכו, כששהה במקום שבו עבר אדם בעל חזות יהודית בולטת. מכל מקום, המעשה דרש מידה מסוימת, אף אם קטנה, של תכנון.

10. מידת האלימות שבה נקט הנאשם - הכשלה של הולך רגל באמצעות הושטת רגלו- היא אמנם מינורית, כפי שניתן לראות בסרטון. מדובר בתזוזה קטנה של הרגל בלבד. עם זאת, הנזק הפוטנציאלי של מעשה כזה הוא עצום, בפרט כשהוא נעשה במורד המדרגות, ונפילה כפי שנפל נפגע העבירה עלולה הייתה להוביל אף לפציעה חמורה. למרבה המזל, הגם שהנפגע נפל על פניו, לא נגרמו לו שברים בעצמות. בסרטון האירוע ניתן לראות כי הוא קם מיד על רגליו ואף ניסה להתעמת מילולית עם הנאשם וחבריו. הנפגע נחבל במפרק ידו חבלה חולפת, כפי שעולה מתוך עובדות כתב האישום, ונראה כי בשל כך הואשם הנאשם בעבירת "תקיפה סתם ממניע גזעני" לפי סעיף 379 לחוק העונשין.

11. לצד זאת לא ניתן להתעלם מפגיעתם של מעשים מסוג זה בתחושת הביטחון האישי במרחב הציבורי, בעיקר באזור קו התפר, בשכונות שבהן האוכלוסייה מעורבת, כפי שתיאר אף המתלונן בהצהרת הנפגע שהגיש.

12. לדאבון הלב, מעשי אלימות כלפי הגוף וכלפי רכוש המבוצעים מתוך מניע גזעני הפכו, בפרט בעת האחרונה, לחזון נפרץ, והם מחייבים ענישה שתישא עמה מסר של הרתעת הרבים. ראו למשל ע"פ 5634/16 **שחר נ' מדינת ישראל** (נבו 27.10.16):

> **"...בית משפט זה פסק לא אחת כי כאשר עסקינן בעבירות על רקע לאומני, המסכנות את מרקם החיים בחברה דמוקרטית, נדרשת החמרה בענישה ויש ליתן משקל ממשי לשיקולי הרתעה – אף כאשר מדובר בקטינים או בגירים צעירים."**

ב"כ הנאשם טען בהקשר זה לאכיפה בררנית, במסגרתה עבירות אלימות מתוך מניע גזעני נאכפות רק או בעיקר כאשר הקורבנות הם יהודים. טענה זו לא נתמכה בנתונים קונקרטיים, והיא מבטאת את תחושתו של הסנגור. מכל מקום, המציאות מלמדת כי בעת הזו נידונים בבית משפט השלום בירושלים מספר תיקים בעבירות אלימות ממניע גזעני שבוצעו כלפי קורבנות שאינם יהודים.

13. עיון בפסיקה- מלמד כי בנסיבות דומות נגזרו עונשים שכללו רכיב מהותי של מאסר בפועל או בעבודות שירות, אפילו כאשר דובר בנאשמים קטינים. ראו למשל ענ"פ (מחוזי י-ם) 8565-03-24 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.8.24); ע"פ 3628/16 **מדינת ישראל נ' אשהב** (נבו 28.7.16); ת"פ (שלום י-ם) 50307-12-23 **מדינת ישראל נ' אסקאפי** (נבו 21.9.25); ת"פ (שלום י-ם) 38958-04-19 **מדינת ישראל נ' זעתרה** (נבו 7.7.21); ת"פ (שלום ת"א) 37029-05-19 **מדינת ישראל נ' לדרמן** (15.6.20).

14. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את העבירה שביצע הנאשם, בנסיבות שבהן היא בוצעה, הוא בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות, ושנים-עשר חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה.

<u>העונש המתאים לנאשם</u>

15. שקלתי לזכות הנאשם את גילו הצעיר, עברו הנקי והעובדה כי הוא מקיים אורח חיים תקין ומתפקד במישורי חייו השונים.

16. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו בכתב האישום. לצד זאת קשה לומר כי הנאשם מקבל אחריות על מעשיו באופן מלא, הוא מתייחס אל הכשלת המתלונן שגרמה לנפילתו כאל מעשה אגבי, והגם שהודה כי ביצע את העבירה מתוך מניע גזעני, הוא שולל מכל וכל מניע זה, וכך אמר אפילו בדבריו האחרונים לעונש.

17. האופן שבו תופס הנאשם את מעשיו, ועמדתו שלפיה אינו זקוק לטיפול, מקימים חשש כי הוא אינו מבין עד תום את הפסול שבהם, ומבססים קיומו של סיכון להישנותם של מעשים דומים, סיכון שעליו עמד גם שירות המבחן. לפיכך, יש להביא לביטוי בעניינו של הנאשם גם שיקולי הרתעה אישית, לצד עצם ההרתעה שיש בניהול ההליך הפלילי נגדו.

18. העבירה בוצעה ביום 20.10.22, וכתב האישום הוגש כעבור כשנה וחודש, ביום 4.12.23. מאז ביצוע העבירה ועד היום חלפו כמעט ארבע שנים. חלוף הזמן נבע, בין היתר, מבקשות דחייה שונות שהגישה ההגנה, לרבות בקשה לדחיית הדיון לצורך לימוד חומר החקירה, שהוגשה כשנה וחצי לאחר הגשת כתב האישום. בנסיבות אלה חלוף הזמן כשלעצמו אינו מהווה נסיבה המצדיקה הקלה עם הנאשם, ואולם תישקל העובדה כי בזמן שחלף לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים.

19. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה מוביל למסקנה כי יש לגזור על הנאשם עונש המצוי בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם.

20. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 13.12.26 בשעה 8:00 במקום המפורט בסעיף 5 לחוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 7.10.26.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.

ג. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון או עבירת אלימות נגד רכוש ממניע גזעני.

ד. פיצוי לנפגע העבירה, עד תביעה 8 בכתב האישום המתוקן בסך 1,500 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.1.27.

על הנאשם לשלם את הפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי – באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) – בטלפון 35592* או בטלפון 073-2055000
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר – בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום)

21. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

22. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ט"ו חשוון תשפ"ז, 26 אוקטובר 2026, בנוכחות הצדדים.

גויה סקפה שפירא, שופטת